

REKABET KURULU KARARI

Karar No : 99-12/89-31

Karar Tarihi: 03.03.1999

Toplantıya Katılan

İl.Başkan : Prof.M.Dr.Tamer MÜFTÜOĞLU,

Üyeler : Bahaddin ELÇİ, Mehmet Zeki UZUN, Salih Zeki BENGÜ, Aydın EMRE, Sadık KUTLU, Dr.Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK.

Taraflar:

- **Başvuruda Bulunan:**

- **Muhatap:** - Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. (HAVAŞ)
Prof. Nurettinökten Sk., No:2, Şişli/İSTANBUL

Dosya Konusu: Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. (HAVAŞ)'nin havaalanları-şehir merkezi yolcu taşıma piyasasında aşırı fiyat uygulayarak ilgili piyasaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

Raportörler Görüşü: Öneraştırmayı yürüten Raportörler;

Uçak ile seyahat eden veya edecek yolcuların havaalanları ile şehir merkezleri arasında karşılıklı ulaşımını sağlayan toplu taşıma hizmeti pazarında; Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi unvanları altında faaliyet gösteren teşebbüslerin; hakim durumda buldukları ilgili pazarda tüketici aleyhine aşırı fiyat uygulamak eylemini gerçekleştirdikleri tespitine dayanılarak, sözkonusu eylemin, 4054 sayılı Kanun'un hakim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6'ncı maddesine aykırılık teşkil ettiği şeklindeki azınlık görüşüne karşılık; şikayet edilen HAVAŞ'ın bağımsız denetim şirketince de onaylanmış muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucu; gider kalemlerinin gerçeği yansıtmadığı yönünde herhangi ciddi bir kuşkunun oluşmadığı, kuşku duyulan ve elde edilen diğer belgelerden farklılık gösteren personel giderleri kaleminde gerekli görülen düzeltme yapıldıktan sonra bile hesaplanan karlılık oranlarının özellikle pazara girişi engelleyen hukuki bir düzenlemenin olmadığı ilgili pazarda "aşırı" olarak yorumlanmasının doğru olmayacağı; elde edilen bulguların ve hesaplanan karlılık oranının aşırı fiyatlandırma iddiası ile soruşturma açılması yönünde görüş oluşturmaya yeterli olamayacağı sonucuna ulaşmışlardır.

Değerlendirme:

Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. (HAVAŞ)'nin havaalanları-şehir merkezi yolcu taşıma piyasasında aşırı fiyat uygulayarak ilgili piyasaki hakim durumunu

kötüye kullandığı iddiası ile Kurum kayıtlarına 22.07.1998 tarih, 2352 sayı ile intikal eden imzalı başvuru üzerine; 10.09.1998 tarih, 648-128/82 sayılı Kurul kararı uyarınca, HAVAŞ'ın 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığını belirlemek amacıyla ve adigeçen yasanın 40/3'üncü maddesi uyarınca Raportörler Mehmet YANIK, Şebnem KULAKSIZOĞLU ve Murat AYBER tarafından düzenlenen 23.02.1999 tarih, D4/2/M.Y-99/1 sayılı Öneri Raporu'nu içeren 24.02.1999 tarih, REK.0.08.00.00/7 sayılı Başkanlık önergesi, 99-12 sayılı Kurul toplantı gündeminin ilk sırasında ele alınmıştır.

.....'in şikayet dilekçesinde özetle, *HAVAŞ'ın hukuki ve fiili olarak hakim durumda bulunduğu, bu konuma rekabet ederek değil fiili ve hukuki engellerle diğer firmaların bu alana girmesini önleyerek ulaştığı, tespit ettiği fiyatın fahiş bir fiyat olduğu ve böylece hakim durumunu kötüye kullandığı* iddia edilmektedir.

Şikayetçi, şikayet dilekçesine ek olarak HAVAŞ'a aynı konuda yazdığı yazıyı ve aldığı cevabı sunmaktadır. HAVAŞ'ın cevap yazısında *ücretlerin Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ)'nce onaylandığı, dolayısıyla keyfi olmadığı, ayrıca bu hizmeti DHMİ'den aldıkları ruhsat ile yürüttükleri* açıklamaları yapılmaktadır.

Yine aynı konu ile ilgili olarak ve Kurum kayıtlarına 23.11.1998 tarih, 1387 sayı ile giren imzalı bir diğer şikayet dilekçesi alınmıştır. Bu şikayet dilekçesinde de; *Ankara-Esenboğa arasında yolcu taşımacılığının ağırlıklı olarak HAVAŞ otobüsleri ile sağlandığı, HAVAŞ'ın ölçüsü bilinmeyen bir şekilde keyfi olarak zam yaptığı, alınan ücretin çok yüksek olduğu* hususları belirtilerek, *Büyükşehir Ulaşım Koordinasyon Merkezi'nin bu hatta belediye ve halk otobüsü işleterek fiyatları dengelemesinin fiilen engellendiği* yönünde bir söylenti olduğundan söz edilmektedir.

Söz konusu şikayet dilekçeleri çerçevesinde önaraştırmanın konusu; şikayetlerin temelde Ankara Esenboğa Havalimanı-şehir merkezi arası ulaşımına ilişkin olmasına rağmen, diğer illerdeki havalimanı taşımacılığında da HAVAŞ'ın tekel olarak hizmet sunması sebebiyle, HAVAŞ'ın faaliyet gösterdiği şehir terminali-havaalanı arası yolcu taşımacılığı piyasasında hakim durumda olması ve bu hakim durumunu fahiş fiyat tespit ederek kötüye kullanıp kullanmadığının tespiti olarak belirlenmiştir.

Öneri Raporu'nda yer alan bilgi/belgelerin değerlendirilmesi ve yapılan görüşmeler sonucunda;

i) Uçak ile seyahat eden veya edecek yolcuların havaalanları ile şehir merkezleri arasında karşılıklı ulaşımının sağlandığı toplu taşıma hizmetleri pazarında faaliyet gösteren HAVAŞ'ın esasen bu görevi yürütmekle yükümlü olan DHMİ'nin taşeronu olarak sözleşme ile hizmetlerini yürüttüğü; bu sözleşmenin Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22)'nin "Özel Yetkiler" başlıklı 11/c maddesinde yer alan "Şehirler ile havaalanı arasındaki düzenli yolcu taşıma işletmeciliği taleplere göre DHMİ tarafından düzenlenir" hükmüne dayanılarak

yapıldığı, söz konusu yönetmeliğin yürütülmesinden DHMİ ile Ulaştırma Bakanlığı'nın sorumlu oldukları;

ii) Raporda yer alan verilerden ve maliyet-kar hesaplamalarından aşırı fiyat uygulandığına dair somut bulgulara ulaşılamadığı, şehir ile ilçeler arasındaki diğer toplu yolcu taşıma hizmeti ve ücretlerinin bu hizmet için emsal teşkil etmeyeceği, bu itibarla aşırı fiyat uygulamak suretiyle hakim durumun kötüye kullanıldığı sonucuna ulaşılamayacağı;

kanaatine varılmıştır.

SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında; dosya konusunu oluşturan iddialar çerçevesinde Havaalanları Yer Hizmetleri Hizmetleri A.Ş. (HAVAŞ) hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.